

Aan

MVWS

Deadline: z.s.m.

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie
Team Voedselveiligheid

Ontworpen door

[Redacted]

Datum Document

-

Kenmerk

3477115-1040635-VGP

Bijlage(n)

-

7-12-22

nota

(ter beslissing)

Kamerbrief contaminatie in runderen uiterwaarden

1. Aanleiding

In 2020 is geconstateerd dat het vlees van meerdere grote grazers (runderen), op verschillende natuurterreinen/uiterwaarden, die daar jaarrond leven, niet voldoet aan de Europese normen voor dioxines die gelden voor consumptie. De Kamer heeft daarover meerdere keren vragen gesteld.

Op verzoek van de NVWA is BuRO Risicobeoordeling daarop een onderzoek gestart naar de risico's voor de humane gezondheid. BuRO heeft onlangs haar onderzoek afgerond, en u ontvangt hierbij het rapport, inclusief de managementreactie van de IG. De IG heeft het rapport 30 november op de website van de NVWA gepubliceerd.

De Kamer heeft verzocht om het rapport van BuRO toegestuurd te krijgen.

Aan de TK is toegezegd dat het definitieve rapport met de Kamer zal worden gedeeld.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het uitsturen van bijgaande Kamerbrief.
- U stuurt de Kamerbrief mede namens de ministers van LNV en voor N&S. De Kamerbrief kan daarom pas worden uitgestuurd als zij ook hun akkoord hebben gegeven.

3. Kernpunten

Grote grazers worden primair ingezet vanwege de betekenis van hun graasgedrag voor het realiseren van natuurwaarden en het laag houden van de vegetatie om in

uiterwaarden de doorstroming bij hoog water te borgen. Het vlees is een bijkomstigheid, dat bijdraagt aan het sluiten van het kostenplaatje.

Kenmerk
3477115-1040635-VGP

Langdurige begrazing van een terrein door dezelfde dieren kunnen risico's met zich meebrengen voor de voedselveiligheid, als er verontreinigingen in de grond, vegetatie of anders bevinden die de dieren innemen. De gehalten van schadelijke stoffen in het weefsel van de dieren kunnen dan oplopen tot boven toegestane waarden voor voedselveiligheid.

Dieren die niet voor humane consumptie geschikt zijn, bijvoorbeeld omdat hun vlees gecontamineerd is, mogen (op grond van Verordening 852/2004 en 853/2004) niet voor de slacht bij slachterijen worden aangeboden. Dat is primaire de verantwoordelijkheid van de houders van de dieren.

Conclusies naar aanleiding van het BuRO advies zijn als volgt:

- Vanuit voedselveiligheidsopzicht is de regelgeving helder. Er zijn vooralsnog geen aanvullende beleidsmaatregelen nodig.
- Vlees van dieren dat niet veilig is mag niet worden aangeboden aan de slacht om vermarkt te worden.
- Dieren waarvan het vlees niet veilig is dienen daarom een andere weg te volgen, bijvoorbeeld ergens anders ingezet, of ter destructie te worden gedood.
- Met betrekking tot het doden van dieren die niet voor humane consumptie geschikt zijn, zijn de kaders en de regelgeving helder.
- Uit de conclusies van het BuRO rapport blijkt dat er enkele mogelijkheden zijn om het gehalte aan contaminatie met dioxine in het vlees van deze grote grazers te verlagen door middel van bijvoorbeeld managementmaatregelen. Een voorbeeld hiervan is het verplaatsen van de runderen, zodat op andere stukken grond gegraasd wordt.
- Deze managementmaatregelen zijn echter niet de verantwoordelijkheid van de minister van LNV, N&S, VWS of I&W, maar van de dierhouders en andere direct belanghebbenden of beleidsverantwoordelijke organisaties, zoals de terreinbeheerders.

Adviezen van BuRO

Aan de IG van de NVWA adviseert BuRO:

- Sta het aanbieden van wildernisvlees, afkomstig van runderen uit de Nederlandse uiterwaarden, alleen toe nadat is aangetoond dat het vlees uit het betreffende gebied voldoet aan de maximale limieten (MLs) voor dioxines en dioxine-achtige PCBs.
- Informeer de beheerders van grote grazers over de factoren die een rol spelen bij verhoogde blootstelling van deze dieren in uiterwaarden en de mogelijkheden tot het terugbrengen van de gehalten.

Beleidsreactie IG NVWA

De wetgeving is er al op gericht dat indien bekend is dat een groep dieren risico lopen op contaminatie deze niet zondermeer bij de slacht mogen worden aangeboden. De vraag is wat de geadviseerde aanvulling daar nog aan toevoegt. Als de NVWA beleidsmatige ondersteuning nodig heeft gaan we hierover in gesprek.

Het tweede advies met betrekking tot het informeren van de beheerders wordt ter harte genomen en uitgevoerd, in de volgende fase.

Aan de minister van VWS adviseert BuRO:

- De beheerders bieden momenteel geen orgaanvlees en vet van deze dieren ter consumptie aan. Overweeg dit aanbod ook wettelijk te verbieden.

Kenmerk
3477115-1040635-VGP

Beleidsreactie minister van VWS

De beheerders van deze dieren bieden momenteel geen orgaanvlees en vet van deze geslachte dieren ter consumptie aan. Een verbod is in dit geval niet nodig. Het is, op basis van artikel 7 van de Algemene Levensverordening, namelijk al verboden om onveilige producten op de markt te brengen. De toepassing van deze bepaling zullen we bespreken met de NVWA. Los daarvan, gaat de NVWA vanaf 1 januari 2023 meer controles uitvoeren op onder andere dierlijke producten in het kader van contaminanten, waaronder dioxines, PFAS en zware metalen. Deze aanpassing komt vanuit de Europese Commissie.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

In 2021 zijn meerdere Kamervragen gesteld over dit onderwerp (Eppink, 2021Z07016; Futselaar, 2021D19188; Kröger en Dik-Faber, 2021D19138; Baudet, 2121D19187. Deze Kamervragen zijn destijds beantwoord door de ministeries van VWS, LNV en IenW.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Sinds de gestelde Kamervragen uit 2021, is er een interdepartementale werkgroep gestart met LNV, VWS en IenW. Ook de NVWA is hierbij betrokken geweest en is nauw contact gehouden met terreinbeheerders en Staatsbosbeheer. Tegelijkertijd met het verschijnen van het BuRO advies, komen ook twee publicaties van het Wageningen Food Safety Research online. Hierop is het BuRO advies gepubliceerd. Daarnaast zal het RIVM en de NVWA met een persbericht naar buiten komen. Afdeling communicatie is hiervan op de hoogte gesteld.

c. Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De Kamerbrief en het gehele traject zijn in afstemming verlopen met de ministeries van LNV en IenW. Daarnaast zijn externe partijen, zoals de NVWA, BuRO-NVWA en Staatsbosbeheer betrokken geweest bij het proces.

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

Met het toesturen van het BuRO advies naar de Tweede Kamer, doet u de toezegging af die u en uw collega van het ministerie van LNV eerder hebben gedaan.

h. Fraudetoets

N.v.t.

Kenmerk

3477115-1040635-VGP

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

